

Stappenplan ontwikkeling windpark

Bij een windproject komt veel kijken en de doorlooptijd is af snel 8 tot 10 jaar. Een overzicht van alles waar je in dit proces mee te maken krijgt, biedt houvast. In het stappenplan lees je per fase wat je als gemeente of provincie moet doen en wat de initiatiefemer moet regelen.

Toelichting gebruik stappenplan ontwikkeling windpark
Geen windproject is vanzelfsprekend gelijk, maar het stappenplan geeft een goed beeld van alle onderdelen van het traject. Het is opgesteld met de blik van een gemeente, maar is ook bruikbaar voor provincies. Het stappenplan laat per fase zien wat de initiatiefemer moet doen en wat de gemeente of provincie moet regelen. Je doet ook welke tussenproducten kunnen worden opgesteld richting vergunningverlening om elkaar als overheid en initiatiefemer wat te blijven houden in de uitvoering van het gebiedsproces.
In de praktijk zijn de hier genoemde fases niet zo scherp begrensd.

Volgorde van de stappen
De fasen in het stappenplan zijn achtereenvolgend, maar de stappen binnen een fase zijn niet per se in chronologische volgorde. Het gaat erom dat je geen stappen vergeet. Onderweg kun je tegen ontwikkelingen aanlopen (beveiligingen, uitkomsten van onderzoeken, draagvlak etc.), waardoor je terug moet naar een vorige fase. We moedigen je daarom aan om dit stappenplan ook te gebruiken om vooruit te kijken, zodat je kunt anticiperen op processtappen die eraan komen.

Kijk voor de meest actuele versie, een toelichting en voor de klikbare versie van dit stappenplan op: <https://www.windopland.nl>

Disclaimer
Het stappenplan is een 'leerspel' product, dat wil zeggen dat we het doorlopen aanpakken naar aanleiding van diverse ontwikkelingen en richtlijnen. Begrijpen, doorloopt zijn verschillen in het contextformaat op de Helpdesk Wind op Land. We zetten erover voldoende tijd, maar kunnen niet verantwoordelijk worden gehouden voor ontbrekende informatie. Aan dit stappenplan kunnen daarom geen rechten worden ontleend.

Aandachtspunten tijdens het hele traject
- Wees als gemeente benaderbaar: bijzondere via een vaste contactpersoon.
- Communicatie / participatie over hele proces: wees in elke fase heel duidelijk waar het over gaat en in welke fase van de besluitvorming je bent. Koppel terug wat je met alle verzamelde informatie doet. Informeer en betrek de raad.

Aandachtspunten tijdens het hele traject
- Wees als gemeente benaderbaar: bijzondere via een vaste contactpersoon.
- Communicatie / participatie over hele proces: wees in elke fase heel duidelijk waar het over gaat en in welke fase van de besluitvorming je bent. Koppel terug wat je met alle verzamelde informatie doet. Informeer en betrek de raad.

Aandachtspunten tijdens het hele traject
- Wees als gemeente benaderbaar: bijzondere via een vaste contactpersoon.
- Communicatie / participatie over hele proces: wees in elke fase heel duidelijk waar het over gaat en in welke fase van de besluitvorming je bent. Koppel terug wat je met alle verzamelde informatie doet. Informeer en betrek de raad.

Voorfase (meestal 2 jaar)

Check bestand participatie beleid, begin zo vroeg mogelijk met **participatie & communicatie** en stel een aanpak vast voor het vervolg:
- procesparticipatie
- financiële participatie, waaronder beleidskaders (omgevingsfondsen)
- Begin bij overheid en kan daarna soms wat meer naar de initiatiefemer.
- Maar bewaak blijven aanspreken bij gemeente. Laat dit geen verwaarring in het proces brengen.
- **Borg de betrokkenheid van de raad:**
- Bespaar op welke momenten de raad wordt betrokken
- Zorg voor commitment (bv. stampotte of principieel besluit van de raad met voorwaarden vooraf de raad)
- Werk aan het kennisniveau (bv. werksessies, nieuwsbrief, info over gezondheid etc.)
- Verhouding raad / spaten v.v.,
- Verhouding raad / spaten v.v.,

Bespaar je ook alle gemeentelijke / Provinciale (b.v. provinciale) project / in de projectontwikkeling
- **Betrek je collega's** (SOC, vergoedingen, gebiedsbeleid, ecologie, en/of gebied etc.)
- **Maak een procesontwerp voor de besluitvorming**, wat beslist waar over, wanneer en wat zijn de ingaaf/bezwaarmogelijkheden?
- **Stel zoekgebieden / voorkaartlocaties vast, rekening houdend met:**
- Landelijk en provinciaal beleid / wetgeving (Bijvoorbeeld kansen en knelpunten (zand, duivel, etc.)
- Nietcapaciteit etc.
- Leg een **archief** aan.

Randvoorwaarden op orde per zoekgebied

Initiatiefase (meestal 2 jaar)
Uitgangspunt: een (of meerdere) initiatiefemer neemt z.s.b.
- Geef ruiming aan je gekozen rol (actor of factiverend)
- Begaal het standpunt over <https://www.windopland.nl> tussentijd of lokaal.
- Start een gebiedsgerichte aanpak met alle stakeholders. Denk ook aan nabestuurder, omgevingsdienst, veiligheidsregio, etc.
- Start gesprekken met mogelijke initiatiefemer(s).
- Start plan m.a.z.

Gebiedsgerichte aanpak, wat je je met alle doen op een specifieke locatie
- Maak afspraken met andere partijen, vanuit de gebiedsgerichte aanpak.
- Maak van clustering
- Inrichting omgevingsfondsen)
- Faciliteer of ondersteun indien nodig energiecoöperatie(s) (b.v. lokaal eigendom).
- **Maak afspraken met initiatiefemer (of schriftelijk uit over):**
- Enter's b.v. vermindering hinder (bv. <https://www.windopland.nl>, <https://www.windopland.nl>)
- Ruimtelijke inpassing en inrichting
- Financiële participatie, Provincieparticipatie, Omgevingsvergunning (gemeente)
- Watervergunning (Waterrecht)
- Provinciale vergunning (ruimtelijk en natuur)
- <https://www.windopland.nl> (bv. Gedragscode Wind op Land, NEMO),
- Entafise / ontmanteling, Communicatie / regelgeving + klachtenafhandeling tijdens bouw en exploitatie, etcetera.

Planfase (meestal 2 jaar)

Verwerk reacties uit het participatieproces.
- Maak afspraken met andere partijen, vanuit de gebiedsgerichte aanpak.
- Sluit anterieure overeenkomst met initiatiefemer.
- Het voorbestedingen voor vergunningen (ontvellingen) en voor aanpassing omgevingsplan.

Omgangsovereenkomst & Anterieure Overeenkomst
- Verwerk reacties uit het participatieproces.
- Afgeven ontwerp-vergunningen & vaststellen aanpak omgevingsplan.
- Formele inspraak & juridische procedures.
- Plan plannen waar nodig aan m.a.z. juridische procedures.

Formele procedures (meestal 2 jaar)

Financiering, contractering en productie (meestal 2 jaar)
- Houd contact met de initiatiefemer.
- Monitor en ondersteun het proces met de omgeving & financiële participatie.
- Start of check de start van het omgevingsfonds.
- **Bouw- en exploitatiefase (meestal 1 - 25 jaar)**
- Toezicht & handhaving.
- Monitor en ondersteun het proces met de omgeving & financiële participatie.
- Overweeg communicatie rondom gouverning.
- Denk vooruit over roeping (ca. 5 jaar voor ontmanteling)
- Roeping? Start dan bij Voorfase

Start bouw

Financiering, contractering en productie (meestal 2 jaar)
- Verwerk reacties uit het participatieproces.
- Formele inspraak & juridische procedures.
- Afgeven ontwerp-vergunningen & vaststellen aanpak omgevingsplan.
- Plan plannen waar nodig aan m.a.z. juridische procedures.

Bouw- en exploitatiefase (meestal 1 - 25 jaar)

Bouw- en exploitatiefase (meestal 1 - 25 jaar)
- Toezicht & handhaving.
- Monitor en ondersteun het proces met de omgeving & financiële participatie.
- Overweeg communicatie rondom gouverning.
- Denk vooruit over roeping (ca. 5 jaar voor ontmanteling)
- Roeping? Start dan bij Voorfase

Ontmanteling & roeping

Ontmanteling & roeping
- Toezicht & handhaving van regels en gemaakte afspraken.
- Monitor en ondersteun het proces met de omgeving.

Voorfase (meestal 2 jaar)

Start verkenen mogelijkheden in samenspraak met gemeente.
- Bijzondere zaken (veiligheids- en defensie (zand) aanpakken).
- Archief aanleggen.

Initiatiefase (meestal 2 jaar)

Initiatiefase (meestal 2 jaar)
- Projectparticipatie opstarten.
- Lokaal eigendom beleggen.
- Haalbaarheidstudie (metaan-sluiting, luchtvaart, defensieradar, natuur, opweergoediet etc.)
- Nadenken over categorieering, batterijen, E hubs, waterstof-productie etc.
- Oprichting Ontwikkel BV samen met energiecoöperatie.

Planfase (meestal 2 jaar)

Planfase (meestal 2 jaar)
- Voorovereenkomst opwekking type turbine, aanspreken in gebied etc.)
- Voorovereenkomst vergunningen en aanpassing omgevingsplan.
- Project m.a.z. en bijbehorende onderzoeken.
- Aanvragen nea-anvulling.
- Voorkeursalternatief windpark met energiecoöperatie.

Formele procedures (meestal 2 jaar)

Formele procedures (meestal 2 jaar)
- Aanvragen vergunningen.
- Inrichting Financiering (met lokale eigenaren: banken en subsidies).
- Aanvragen SOE-subsidie.

Financiering, contractering en productie (meestal 2 jaar)

Financiering, contractering en productie (meestal 2 jaar)
- Aanbesteding inkoop turbines.
- Oprichting Exploitatie BV.
- Afspraken bank / financiering.

Bouw- en exploitatiefase (meestal 1 - 25 jaar)

Bouw- en exploitatiefase (meestal 1 - 25 jaar)
- Directievoering op de bouw.
- Bouwcommunicatie.
- Klachtenafhandeling.
- Monitoren regels en afspraken.
- Opbouwen financiële buffer 'aan wind'.
- Onderhoud en beheer machines en installaties.
- Bijdragen aan omgevingsfonds.

Ontmanteling & roeping

Ontmanteling & roeping
- <https://www.windopland.nl> en roeping / natuur-vriendelijk afspraken.
- Herontwikkeling.

Gemeente

Initiatiefemer